

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/1999 vp

Hallituksen esitys laiksi sähköisestä asioinnista hallinnossa

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 30 päivänä marraskuuta 1999 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sähköisestä asioinnista hallinnossa (HE 153/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Martti Simola, erityisasiantuntija Eija Siitari-Vanne ja erityisasiantuntija Laura Vilkkonen, oikeusministeriö
- ylijohtaja Pekka Kilpi ja neuvotteleva virkamies Kaarlo Korvola, sisäasiainministeriö
- neuvotteleva virkamies Seppo Kurkinen, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Jari Perko, liikenneministeriö
- hallitusneuvos Varpu-Leena Aalto, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- toimistopäällikkö Maija Kleemola, Tietosuojavaltuutetun toimisto

- osastopäällikkö Risto Lumento ja lakimies Reijo Hyvönen, Kansaneläkelaitos
- johtaja Hannu Luntiala, teknologiapäällikkö Ari Saapunki ja lakimies Tapio Aaltonen, Väestörekisterikeskus
- arkistoneuvos Raimo Pohjola, Kansallisarkisto
- osastopäällikkö Timo Lappi, Keskuskaupkamari
- tietohuoltopäällikkö Leena Meisalo, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- toimitusjohtaja Jukka Koskinen, Certall Finland Oy
- toimitusjohtaja Heikki Sundquist, Novo Trust Oy
- professori Olli Mäenpää
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriö, Korkein hallinto-oikeus, Kilpailuvirasto ja Kaupan Keskusliitto ry ovat antaneet kirjalliset lausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi hallinnon sähköistä asiointia koskeva laki. Lailla edistetäisiin asioinnin tehokkuutta ja palvelun tasoa hallinnossa asettamalla oikeudelliset vaatimukset sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käyttä-

miselle. Lisäksi huolehdittaisiin sähköiseen asiointiin liittyvästä oikeusturvasta säätämällä sähköisen viestin perille saattamiseen liittyvistä keskeisistä vastuukysymyksistä ja sähköistä asiointia koskevista tietoturvallisuusvaatimuksista. Esityksessä on otettu huomioon tekniikan nopea kehittyminen ja tietoteknisen infrastruk-

tuurin epävarmuus siirryttäessä sähköisten asiointipalvelujen järjestämiseen.

Sähköinen asiointi olisi vaihtoehto perinteisille asiointimuodoille. Laissa ei annettaisi hallinnon asiakkaille subjektiivista oikeutta sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käyttämiseen, vaan sähköisten asiointipalvelujen järjestäminen jäisi viranomaisen harkintaan. Esityksessä lähdetään kuitenkin siitä, että viranomaisen, jolla on riittävät tietotekniset ja muut valmiudet, olisi niiden rajoissa tarjottava yleisölle mahdollisuus asioida sähköisesti. Sähköisiä asiointipalveluja tarjoavan viranomaisen velvollisuutena olisi huolehtia laitteistojensa toimintakunnosta ja asiointissa noudatettavasta riittävästä tietoturvallisuustasosta.

Ehdotettu laki mahdollistaisi hallintoasioiden sähköisen vireillepanon, käsittelyn ja tiedoksiannon. Laissa vahvistettaisiin, että sähköinen asiakirja täyttää säädetyn kirjallisen muodon vaatimuksen. Jos lainsäädännössä edellyte-

tään asiakirjan omakätistä allekirjoittamista, viranomainen voisi hyväksyä myös laissa säädetty edellytykset täyttävän sähköisen allekirjoituksen. Vastaavasti päätöisasiakirja voitaisiin allekirjoittaa oikeudellisesti pätevästi sähköisellä allekirjoituksella. Näin sähköiselle allekirjoitukselle taattaisiin lähtökohdiltaan tasavertainen asema käsinkirjoitetun allekirjoituksen kanssa.

Lakiin ehdotetaan otettaviksi myös säännökset sähköiseen tunnistamiseen liittyvistä keskeisistä vaatimuksista. Esityksen mukaan varmentajana voisi toimia laissa säädetty edellytykset täyttävä julkinen tai yksityinen yhteisö. Varmentamiseen liittyviä tehtäviä koskisi rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausoikeudellinen vastuu, ja varmentajan toimintaan sovellettaisiin keskeisiä hallinto-oikeudellisia säädöksiä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

1. Uudistuksen tarve ja tavoitteet

Viime vuosina yleistyneiden sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käytettävyyden viranomaisasiointissa on ollut sekä lainsäädännön että oikeustapausten puuttuessa oikeudellisesti epäselvä. Valiokunta toteaa, että sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käytön jatkuva lisääntyminen ja siitä aiheutuva oikeudellinen epävarmuus edellyttävät, että sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käyttämisestä hallinnossa säädetään tarpeelliset säännökset lailla.

Hallinnon sähköistä asiointia koskevaa yhteistä menettelylainsäädäntöä ei tietyllä tavalla ole saatettu voimaan vielä yhdessäkään maassa. Tosin saadun tiedon mukaan eri maissa on vireillä lukuisia hallintotoiminnan tehostamiseen ja julkisten palvelujen parantamiseen tähtäviä lakihankkeita, joiden yhteydessä tulevat mitä ilmeisimmin arvioitaviksi myös sähköistä viranomaisasiointia koskevat kysymykset. Siten on

odotettavissa, että sähköistä viranomaisasiointia koskeva menettelyllinen sääntely tulee lähitulevaisuudessa yleistymään.

Euroopan yhteisön teleministerineuvosto on 30.11.1999 hyväksynyt direktiivin sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista. Direktiivin tarkoituksena on edistää sähköisten allekirjoitusten käyttöä sisämarkkinoilla. Direktiivi koskee pääasiassa kaupallisissa suhteissa käytettäviä sähköisiä allekirjoituksia ja varmenteita, mutta 3 artiklan 7 kohdassa mainitaan myös julkisessa hallinnossa käytettävät sähköiset allekirjoitukset. Valiokunta, jolla on ollut mainittu direktiivi käytettävissään, viittaa direktiivin osalta hallituksen esityksessä todetun lisäksi jäljempänä yleis- ja yksityiskohtaisissa perusteissa lausuttuun.

Valiokunta toteaa edelleen, että sähköisen asiointin lainsäädäntöperustan luomiseen maassamme liittyvät Väestörekisterikeskuksen asemasta varmennepalveluita hoitavana viranomaisena säädetty 1 päivänä joulukuuta 1999 voi-

maan tulleet väestötietolain (507/1993) ja rekisterihallintolain (166/1996) muutokset (527—528/1999). Tässä yhteydessä väestötietolakiin otettiin säännökset varmennetussa sähköisessä asioinnissa käytettävän varmenteen tiedoista, sähköisestä asiointitunnuksesta sekä varmenteen ja asiointitunnuksen käsittelystä (HE 192/1998 vp — HaVM 27/1998 vp).

Lisäksi 1 päivänä joulukuuta 1999 ovat tulleet voimaan henkilökorttilaki (829/1999) ja väestötietolain 23 §:n muutos (830/1999). Henkilökorttilaki sisältää säännökset henkilökortista ja sähköisestä henkilökortista. Sähköinen henkilökortti on tarkoitettu käytettäväksi varmennetussa sähköisessä asioinnissa. Sitä voidaan käyttää myös virkatehtävien hoitamiseen. Lisäksi sähköiselle henkilökortille voidaan tallettaa myös muita kuin sähköisessä asioinnissa tarvittavia sovelluksia ja tietoja (HE 18/1999 vp — HaVM 2/1999 vp).

Valiokunta tähdentää, että esillä oleva lakiehdotus on luonteva ja välttämätön edellä todettua lainsäädäntöä seuraava vaihe. Syntyvä säännöskokonaisuus mahdollistaa hallinnossa tapahtuvan sähköisen asioinnin käytännön sovellutusten asianmukaisen kehittämisen ja toteuttamisen kehittyneen tietoyhteiskunnan vaatimusten mukaisesti.

Hallituksen esityksen tavoitteena on nopeuttaa hallintoasian käsittelyä viranomaisissa sallimalla sähköinen asiointi viranomaisissa nykyistä laajemmin. Varmennettu sähköinen asiointi myös lisää hallintoasioiden käsittelyn tietoturvaluutta. Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen edistää hallinnon ja sen asiakkaiden välistä vuorovaikutusta tarjoamalla asiakkaalle edistyneitä teknisiä tiedonvälityskanavia. Sähköinen asiointi myös parantaa asiointimahdollisuuksia varsinkin syrjäseuduilla, kun asioida voidaan myös suoraan kotoa tai esimerkiksi kirjastosta käsin.

Tavoitteisiin lakiehdotuksessa pyritään sääntelemällä lähinnä kolmea asiaryhmää. Ehdotuksessa laissa säädettäisiin ensinnäkin sähköisen allekirjoituksen edellyttämästä varmentamistoinnasta, erityisesti käytetyn varmenteen tietosisällöstä ja varmennepalvelun tarjoajan, var-

mentajan, velvollisuuksista ja vastuista. Laissa olisivat myös säännökset varmentamistoiminnan kannalta keskeisestä varmennerekisteristä. Toiseksi ratkaistaisiin sähköiseen hallintoasiaan liittyvät menettelylliset erityiskysymykset, kuten omakätiseen allekirjoitukseen vertautuvan sähköisen allekirjoituksen hyväksymisedellytykset sekä asian vireillepanossa että päätöksen tiedoksiannossa. Samoin laissa säädettäisiin sähköisen asiakirjan saapumisajankohdasta viranomaiseen sekä siihen liittyvästä asiakirjahallinnosta. Kolmanneksi lakiehdotuksessa säädettäisiin sähköisen asioinnin viranomaisten tietohallinnolle asettamista keskeisistä vaatimuksista. Pyrkimyksenä on luoda hallinnon asiakkaan kannalta mahdollisimman käyttökelpoiset asiointiyhteydet ja huolehtia tietoturvallisuuden riittävästä tasosta.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä valiokunnan ehdottamin muutoksin ja esittämmin kannanotoin.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista

Edellä on todettu, että sähköisiä allekirjoituksia koskeva direktiivi on hyväksytty teleministerineuvostossa 30.11.1999. Hyväksymisen jälkeen direktiivi sitoo Suomea jo ennen sen kansallista implementointia niin sanotun lojaliteettiperiaatteen perusteella. Yhteisön perustamissopimuksen 10 artiklan sisältämän lojaliteettiperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden tulee direktiivin voimaantulon jälkeen pidättäytyä sellaisen lainsäädännön antamisesta, joka voisi vakavasti vaarantaa direktiivin päämäärän.

Saadun selvityksen mukaan lakiehdotuksen valmistelussa on tiedostettu se, että direktiiviehdotus tullaan hyväksymään ennen nyt käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen voimaantuloa. Lojaliteettivelvoitteen syntymistä on tämän vuoksi lakiehdotuksen valmistelussa pyritty ennakoimaan.

Valiokunta toteaa, että nyt esillä olevalla EY-oikeudellisesti harmonisoimattomalla alalla on kysymys syrjinnästä, jos toisesta jäsenvaltiosta tulevia palvelun tarjoajia kohdellaan ilman erityistä oikeuttamisperustetta epäedullisemmin kuin vastaavassa asemassa olevia kotimaisia palveluntarjoajia tai jos jollekin kotimaiselle palveluntarjoajalle luodaan erityisasema, joka luo keinotekoisen kilpailuedun suhteessa toiseen jäsenvaltiosta olevaan palveluntarjoajaan.

Lakiehdotuksen valiokuntakäsittelyssä on tullut esille kysymys myös siitä, suojaako direktiivi lojaliteettiperiaatteen nojalla kotimaisia yrityksiä. Valiokunta toteaa tähän liittyen, että direktiivissä ei harmonisoida varmennepalvelujen tarjoajan menettelyyn liittyviä säännöksiä taikka palvelun vastaanottajan oikeuksia ja velvollisuuksia, eikä siinä aseteta säännöksiä esimerkiksi valtuus- tai esteellisyytilanteiden varalle, joita kysymyksiä lakiehdotuksen 7 §:ssä säännellään hallinnon asiakkaan oikeusturvan takaamiseksi. Direktiivi ei ole muutoinkaan kaikilta osin täysin harmonisoiva, vaan osa sen säännöksistä on nimenomaisesti vähimmäissääntelyä (esimerkiksi artikla 6 ja liite III) ja osa säännöksistä on sitä tosiasiallisesti (esimerkiksi liitteet I ja II), jolloin kansallisessa lainsäädännössä voidaan antaa direktiiviä tiukempia säännöksiä. Direktiivin nimikin, direktiivi sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista, viittaa siihen, että sillä järjestetään ainoastaan osa sähköisten allekirjoitusten tarjontaan liittyvistä kysymyksistä.

Yhteenvetona valiokunta toteaa käsityksensä, ettei mainittu direktiivi aiheuta lojaliteettiperiaatteesta johtuvaa estettä lakiehdotuksen hyväksymiselle ja sen pikaiselle voimaansaattamiselle.

3. Varmentamistoiminnassa noudatettava menettely

Asiantuntijakuulemisessa on esitetty kannanottoja, joissa on katsottu, ettei lakiehdotuksen 2 luvussa asetettuja vaatimuksia keskeisten yleisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden noudattamisesta tule asettaa yksityisten varmennepalvelujen tarjoajien velvollisuudeksi. Erityisesti on noussut esiin lakiehdotuksen 7 §:n 1 momentti.

Valiokunta toteaa, että kysymys välilliseen julkiseen hallintoon sovellettavasta lainsäädännöstä suhteessa hallitusmuodon 16 §:ään (uuden perustulain 21 §:ään) on ollut esillä erityisesti niissä tapauksissa, joissa teknistä tarkastustoimintaa harjoittavat yksityisoikeudelliset yhteisöt vastaavat joidenkin suoritteiden hyväksymisestä. Suoritteiden hyväksymisellä ja hylkäämisellä on puolestaan vaikutusta henkilöiden, luonnollisten tai oikeushenkilöiden, oikeuksiin ja etuihin. Lainsäädännössä hallitusmuodon 16 §:n vaatimusten huomioon ottaminen on ratkaistu eri tavoin. Käytännössä huomiota on kiinnitetty ennen kaikkea muutoksenhakumahdollisuuksien turvaamiseen, mutta myös muun hyvän hallinnon takeiden turvaamiseen.

Ajoneuvojen rekisteritoiminnasta annetun lain (1100/1998) mukaan Ajoneuvohallintokeskus järjestää ajoneuvojen rekisteröimistoiminnan hankkimalla toimintaan tarvittavia palveluja niiden tuottajilta (sopimusrekisteröijä) tai hoitamalla tehtäviä tarvittaessa itse. Sopimusrekisteröijään sovelletaan lain 8 §:n mukaan muun ohella hallintomenettelylakia (598/1982) ja julkisuuslainsäädäntöä. Lain 9 §:n mukaan sopimusrekisteröijän on toiminnassaan noudatettava soveltuvin osin myös kielilain (148/1922) säännöksiä. Sopimusrekisteröijän rekisteröintiä koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta, jonka päätöksestä puolestaan voidaan hakea muutosta normaalisti hallintolainkäyttöteitse.

Ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain (1099/1998) mukaan toimiluvan saaneiden ja koulutus oikeuden haltijoiden on toiminnassaan soveltuvin osin noudatettava kielilakia. Katsastuksia suorittavaan henkilöstöön sovelletaan myös hallintomenettelylain esteellisyyssäännöksiä. Toimiluvan haltijan katsastusasiassa sekä koulutuksen antajan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta.

Kuljettajatutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) mukaan kuljettajatutkintotoiminnassa on noudatettava hallintomenettelylakia. Kuljettajatutkintotoiminnan yhteydessä syntyviin asiakirjoihin sovelletaan asiakir-

jojen julkisuuslainsäädäntöä. Kuljettajatutkinnon vastaanottajan on lisäksi noudatettava toiminnassaan kielilain säännöksiä. Kuljettajatutkinnon vastaanottajan tekemään, kuljettajatutkintoa ja ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta, jonka päätöksestä puolestaan valitetaan hallintolainkäyttöteitse.

Laitteiden energiatehokkuudesta annetun lain (1241/1997) mukaan, jos tarkastuslaitos epäi vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarkoitettua tyyppivarmentamisen, päätös on perusteltava. Hakijan vaatimuksesta päätös on viivytyksettä saatettava tarkastuslaitoksen käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Painelaitelain (869/1999) mukaan, jos tarkastuslaitos epäi tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. Tarkastuslaitoksen on samalla ilmoitettava, miten hakija voi saattaa asian tarkastuslaitoksen uudelleen käsiteltäväksi. Oikaisuun sovelletaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimettäessä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tarkemmin säädetty. Tarkastuslaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen, jolla tarkastus- tai arviointitodistus on evätty, haetaan muutosta hallintolainkäyttölain mukaisesti.

Hallituksen esitykseen rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista (HE 140/1999 vp) sisältyy muun ohella säännösehdotus ulkoistettuun tilintarkastustoimintaan sovellettavista esteellisyyssäännöksistä sekä siitä, miten kielilain vaatimukset otetaan huomioon tarkastustoiminnassa (lakiehdotuksen 27 §:n 3 ja 4 momentti sekä 28 §:n 3 momentti). Kielilainsäädännön vaatimusten osalta kysymys ei ole viittaussäännöksistä kielilakiin, vaan vaatimus on kirjoitettu suoraan lakiin siten, että tarkastettavan henkilön tulee voida esittää tarkastusta suorittavalle omat näkemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toimintaa harjoittava tai siitä vastaava ei osaa kielilain mukaista kieltä, tarkastus tulee suorittaa siten, että siinä huolehditaan hallintomenettelylain 22 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkitsemisesta tai kääntämisestä.

Kyseisestä hallituksen esityksestä hallintovaliokunta on antanut mietintönsä (HaVM 9/1999 vp), jonka liitteenä on perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 14/1999 vp).

Hallintovaliokunta katsoo, että nyt esillä olevassa lakiehdotuksessa varmentamistoimintaan liittyy hallitusmuodon 16 §:n mukaisin tavoin kysymys henkilön oikeudesta tai edusta. Valiokunta pitää selvänä, että keskeisten hallinto-oikeudellisten säännösten soveltamista ei voida ratkaista vain soveltavan yhteisön organisaatioon liittyvistä näkökohdista, vaan huomiota on erityisesti kiinnitettävä siihen, millä tavoin yhteisön (varmentaja) toiminta vaikuttaa henkilön (varmenteen haltija) oikeusasemaan. Valiokunta pitää näin ollen välttämättömänä hallituksen esityksessä omaksuttua varmennetoiminnassa noudatettavaa sääntelyä. Valiokunta ehdottaa kuitenkin sääntelykokonaisuuden muodostamista selkeämmäksi siten, että varmenteeseen perustuvan sähköisen allekirjoituksen hyväksymisestä (20 §:n 2 momentti), asioinnista sähköisellä henkilökortilla (33 §) ja ulkomaisen varmennuksen hyväksymisestä (34 §) säädetään yhdenmukaisesti niin, että lakiehdotuksessa tarkoitetut varmenteet hyväksytään ilman oikeusperusteista viranomaisharkintamahdollisuutta. Tällöin myös muutoksenhakusäännös (41 §:n 2 momentti) on linjassa muun sääntelyn kanssa.

4. Muut kannanotot

Valiokunta katsoo ottaen huomioon edellä lausutusta ilmenevät seikat, että säädettävä uusi laki tulee saattaa voimaan mahdollisimman nopeasti. Pyrkimyksenä tulee olla, että tämä tapahtuu vuoden 2000 alusta lukien.

Valiokunta toteaa vielä saamansa selvityksen perusteella, että oikeusministeriössä valmistellaan lakia tuomioistuimessa tapahtuvasta sähköisestä asioinnista. Saadun tiedon mukaan uuteen lakiin on tarkoitus sisällyttää tarpeellinen sääntely sekä yleisten että hallintotuomioistuinten osalta. Hallintolainkäytön osalta säännöksiä tarvitaan myös niitä tilanteita varten, jolloin muutoksenhakuasian käsittely kuuluu muulle elimelle kuin tuomioistuimelle (erilaiset lautakunnat) tai viranomaiselle. Saadun tiedon mu-

kaan hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 2000 aikana.

Saadun selvityksen mukaan sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista hyväksytyn direktiivin implementoinnin valmistelu on alkanut liikenneministeriössä.

Hallintovaliokunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että mikäli sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista hyväksytyn direktiivin kansallisesta implementoinnista johtuu tarve muuttaa sähköistä asiointia hallinnossa koskevia säännöksiä, eduskunnalle annetaan erillinen hallituksen esitys laiksi sähköisestä asiointista hallinnossa annetun lain muuttamisesta (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*). Lisäksi valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että eduskunnalle annetaan erillisen valmistelun pohjalta lakiehdotus, joka koskee julkisella sektorilla toimivien varmennepalvelujen tarjoajien akkreditointi- ja valvontajärjestelmän luomista nyt esillä olevaa lainsäädäntöä tehokkaampana ja tarkemmin säänneltynä (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Yksityiskohtaiset perustelut

5 §. *Varmenteelta vaadittavat ominaisuudet.* Pykälä koskee varmenteen vähimmäistietosisältöä. Valiokunta toteaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista liite I koskee niin sanottuja hyväksytyjä varmenteita, joiksi direktiivi luokittelee tietyt vähimmäiskriteerit täyttävät varmenteet. Liite I ei ole tyhjentävä, vaan se on luettelo niistä tiedoista, jotka varmenteesta vähintään tulee ilmetä, jotta varmenne voidaan kutsua hyväksytyksi varmenteeksi. Jäsenvaltiot voivat kansallisessa lainsäädännössään asettaa siis myös muita kuin liitteessä I lueteltuja vaatimuksia hyväksytyjen varmenteiden tietosisällölle. Hallinnossa käytettävälle varmenteille voidaan tarvittaessa lisäksi asettaa lisävaatimuksia, kuten direktiivin 3 artiklan 7 kohdasta ilmenee.

Direktiivissä sallitaan se, että jäsenvaltiot perustavat akkreditointijärjestelmän, jonka avulla luokitellaan (akkreditoidaan) jäsenvaltion

alueelle sijoittautuneet varmennepalvelun tarjoajat. Suomessa ei luonnollisestikaan ole vielä lain voimaan tullessa olemassa järjestelmää, jonka perusteella varmenteet voitaisiin luokitella tavallisiin ja direktiivin liitteen mukaisiin hyväksytyihin varmenteisiin. Hallituksen esityksen 5 §:llä pyritään kuitenkin siihen, että hallinnossa käytettäväksi varmenteeksi hyväksyttäisiin jo nyt käytännössä vain sellainen varmenne, jota direktiivissä kutsutaan hyväksytyksi varmenteeksi. Hallituksen esityksessä onkin valiokunnan käsityksen mukaan otettu direktiivin säännökset mahdollisimman tarkasti huomioon rakentamalla hallinnon sähköinen asiointi direktiivin liitteiden varaan niin pitkälle kuin se on ollut mahdollista direktiivin implementoivan yleislain puuttuessa. Direktiivin liitteessä I luetelluista vähimmäisvaatimuksista täyttämättä on ainoastaan kohta a, jonka mukaan hyväksytyssä varmenteessa on oltava osoitus siitä, että varmenne on myönnetty hyväksyttynä varmenteenä. Tämän vaatimuksen täyttämistä ei voida luonnollisestikaan asettaa vielä tässä vaiheessa.

Kansainvälinen standardointityö keskittyy pääasiassa sähköisiin allekirjoitustuotteisiin eikä varmenteisiin, ja standardointityön pohjana on tosiasiaa pikemminkin turvallisia allekirjoituksen luomismenetelmiä koskevia vaatimuksia sääntelevä direktiivin liite III kuin varmenteita koskeva liite I.

Valiokunta ehdottaa kuitenkin direktiivin liitteen I johdosta, että lakiehdotuksen 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa (tieto varmentajan sähköisessä allekirjoituksessa käytetystä menetelmästä) ja 7 kohdassa (tieto julkisen avaimen menetelmästä) käytettäessä siinä sovellettavasta laskumenetelmästä) mainittuja tietoja koskevat säännökset siirretään lakiehdotuksen 6 §:ään.

Valiokunta huomauttaa tässä yhteydessä, että varmenteille asetettavia vaatimuksia pohdittaessa tulee ottaa huomioon myös se, että hallinnossa voidaan edelleen hyväksyä muukin kuin varmenteeseen ja sähköiseen allekirjoitukseen perustuva sähköinen asiointi. Esimerkiksi faxilla tai tavallisella sähköpostilla asiointi on lain voimaantulosta huolimatta edelleen mahdollista. Muita sähköisiä asiointitapoja kuin varmentee-

seen perustuvaa tunnistautumista voidaan edelleen käyttää sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaan henkilöllisyyttä ei ole erityistä syytä epäillä. Tätä on korostettu myös lakiehdotuksen perusteluissa. Lakiehdotuksen 5 §:n vaatimuksia arvioitaessa tulee muistaa se, että säännös koskee vain niitä tilanteita, joissa asia voidaan panna vireille sähköisesti allekirjoitetulla asiakirjalla.

Valiokunta toteaa vielä, että julkisen avaimen tekniikkaa ei varmenteen osalta lakiehdotuksessa aseteta ainoaksi vaihtoehdoksi, vaikkakin se on toistaiseksi ainoa tällä hetkellä laajalti käytössä oleva sähköisen allekirjoituksen tuottamiseen käytettävä tekniikka. Pyrkimys teknologianeutraaliin sääntelyyn on ollut erityisesti sähköisiä allekirjoituksia koskevan direktiivin tavoitteena. Tästä tavoitteesta huolimatta valiokunnan käsityksen mukaan direktiivikin tosiasiassa on rakennettu julkisen avaimen tekniikkaan perustuvan sääntelyn varaan. Direktiivissä käytetään termejä allekirjoituksen luomiseen ja todentamiseen käytettävät välineet, joilla viitataan tosiasiassa julkisen avaimen teknologiaan. Direktiivissä ja esillä olevassa lakiehdotuksessa omaksuttu ratkaisu on varsin luonnollinen tilanteessa, jossa muita sähköisen allekirjoituksen luomismenetelmiä ei vielä ole yleisesti käytössä. Koska lakiehdotus lähtee neutraalista suhtautumisesta käytettävään teknologiaan, on julkisen avaimen tekniikan rinnalla lakiehdotuksen 5 §:n 2 momentissa mainittu varmenteelta vaadittavana ominaisuutena myös turvallisuudeltaan julkisen avaimen tekniikkaa vastaava tekniikka.

6 §. Toimintaperiaatteiden saatavillaolo. Edellä 5 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta valiokunta ehdottaa 6 §:ään lisättäväksi uuden toisen virkkeen, jonka mukaan asiakirjasta on myös ilmentävä tieto varmentajan sähköisessä allekirjoituksessa käytetystä menetelmästä ja tieto julkisen avaimen menetelmää käytettäessä siinä sovellettavasta laskumenetelmästä. Lisäksi valiokunta ehdottaa 6 §:n otsikon muuttamista muotoon "Toimintaperiaatteiden saatavillaolo ja sisältö".

7 §. Varmentajan toiminnassa noudatettava menettely. Hallituksen esityksessä ja edellä yleisperusteluissa erityisesti varmentamistoiminnassa noudatettavan menettelyn osalta lausuttuun viitaten valiokunta pitää välttämättömänä, että lakiehdotuksen 7 § hyväksytään hallituksen esityksen mukaisessa muodossa.

9 §. Varmentajan tiedonsaantioikeus. Valiokunta toteaa selvyden vuoksi, että lakiehdotuksen 9 §:n 1 momentin sääntely liittyy siihen, mitä henkilötietolaissa, erityisesti sen 13 §:ssä säädetään henkilötunnuksen käsittelystä. Henkilötietolaissa (523/1999) on otettu huomioon tietosuojadirektiivin (95/46/EY) vaatimukset. Lakiehdotuksen 9 §:n 1 momentin suhteesta 14 §:ään valiokunta viittaa lisäksi 14 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin jäljempänä.

11 §. Tietojen luovuttaminen varmennerekisteristä. Valiokunta katsoo, että varmentamistoiminta edellyttää, että varmenteen voimassaoloa ja sähköisen allekirjoituksen alkuperäisyyden tarkistamista koskevat tiedot ovat yleisesti saatavilla.

Lakiehdotuksen 11 §:n 2 momentin osalta on otettava huomioon, että henkilötunnus merkitään varmennerekisteriin, muttei itse varmenteeseen. Lakiehdotuksen 11 §:n 2 momentin mukaisesti tieto henkilötunnuksesta samoin kuin varmenteen haltijan nimestä ja osoitteesta luovutetaan noudattaen, mitä tietojen luovuttamisesta henkilötietolaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Lakiehdotuksen mukaan tietoja pyydetäessä tulee esittää selvitys niiden käyttötarkoituksesta, minkä lisäksi lakiehdotuksessa kielletään luovutettujen tietojen luovuttaminen muuhun kuin pyydetäessä ilmoitettuun tarkoitukseen.

Henkilötietolain 3 §:n mukaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan muun ohella henkilötietojen luovuttamista. Henkilötietolain 13 §:n mukaan henkilötunnusta, joka on henkilötietolaissa tarkoitettu henkilötieto, saa käsitellä rekisteröidyn yksiselitteisesti antamalla suostumuksella tai jos käsittelystä säädetään laissa. Li-

säksi henkilötunnusta saa henkilötietolain 13 §:n mukaan käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi tai historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Tutkimus- ja tilastotarkoituksiin luovutuksista säädetään tarkemmin henkilötietolain 14 ja 15 §:ssä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 lukuun sisältyy myös säännöksiä tiedon antamisesta asiakirjasta. Lain 16 §:ssä säädetään muun ohella siitä, missä muodossa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidetyn rekisterin julkisista tiedoista on oikeus saada tieto (esimerkiksi kopio teknisenä tallenteena).

12 §. Varmennerekisterin tietojen arkistointi. Valiokunta katsoo, että ehdotettua arkistointisääntelyä, jonka mukaan varmennerekisterin tiedot on säilytettävä pysyvästi, on syytä pitää väliaikaisena ratkaisuna. Arkistointivelvoitteet on harkittava uudestaan viimeistään sähköisen allekirjoituksen direktiivin implementoinnin yhteydessä.

13 §. Varmenteen voimassaolon tarkistaminen. Lakiehdotuksen 13 §:n tietojen säilyttämisen kieltö liittyy henkilöiden yksityisyyden suojaamiseen (käyttäjäprofiilit), mihin on kiinnitetty huomiota muun ohella laissa yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoiminnan tietoturvasta (565/1999). Valiokunnan käsityksen mukaan lakiehdotuksen mukaisen sääntelyn tarpeellisuus on tarpeen arvioida vielä uudestaan viimeistään sähköisiä allekirjoituksia koskevan direktiivin implementoinnin yhteydessä.

14 §. Varmenteen hakijan tunnistaminen. Sähköiseen asiointiin kuuluvaa tietoverkoissa asiovien osapuolten varmaa tunnistamista on korostettu hallintovaliokunnan mietinnössä (HaVM 2/1999 vp) hallituksen esityksestä (HE 18/1999 vp) henkilökorttilaiksi ja laiksi väestötietolain muuttamisesta. Valiokunta pitää nyt käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen 14 §:n mukaista tunnistamismenettelyä riittävänä.

Valiokunta toteaa samalla, että sähköistä asiointia koskevan direktiivin 8 artiklan 2 kohta on otettu lakiehdotuksessa huomioon siten, että ehdotuksen 9 §:n 1 momentissa säädetään, että varmentajalla on oikeus hankkia ja tarkastaa lakiehdotuksen 8 §:ssä tarkoitetut tiedot väestötietojärjestelmästä ainoastaan varmenteen hakijan suostumuksella.

15 §. Varmentajan vahingonkorvausvastuu.

Ehdotettu vahingonkorvaussääntely perustuu sähköisiä allekirjoituksia koskevaan direktiiviin. Lakiehdotuksen 15 §:ssä säädetty vahingonkorvausvastuu ei ole yksinomainen varmentajan toimintaa koskeva korvausvastuusäännös. Varmentajaan voi kohdistua myös henkilötietolain mukainen vahingonkorvausvastuu silloin, kun varmentajan toimintaan sovelletaan henkilötietolain mukaisia velvoitteita.

18 §. Sähköisten asiointipalvelujen järjestäminen. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksessa on otettu huomioon viranomaisten lähtökohdiltaan erilaiset mahdollisuudet tarjota sähköisiä palveluja. Eri etuuksien osalta voidaan käyttää lakiehdotuksen 18 §:n 2 momentin mukaista eriyttämismahdollisuutta. Valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää sääntelyä asianmukaisena. Sähköisten asiointipalvelujen järjestämisen jättäminen kokonaisuudessaan viranomaisen harkintaan merkitsisi viime kädessä sitä, että kansalaisia voitaisiin kohdella alueellisesti tai muulla tavoin eriarvoisesti.

22 §. Asian vireillepano sähköisellä asiakirjalla. Valiokunta ehdottaa 22 §:n 2 momentin muuttamista viitaten edellä yleisperusteluissa varmentamistoiminnassa noudatettavan menettelyn osalta lausuttuun. Valiokunnan ehdottamassa muodossa sanamuoto "voidaan hyväksyä" muuttuu muotoon "hyväksytään".

23 §. Sähköisen viestin saapumisajankohta. Valiokunnan huomiota on asiantuntijakuulemisessa kiinnitetty siihen, että 23 §:n säännökset saattavat aiheuttaa ongelmia yrityskauppavonnassa, jossa on tiukat määräajat.

Valiokunta toteaa, että yrityskauppavalvon-
nasta säädetään kilpailunrajoituksista annetun
lain (480/1992) 3 a luvussa (lain muutos
303/1998). Lain 11 c §:n mukaan yrityskaupois-
ta on ilmoitettava Kilpailuvirastolle viikon ku-
luessa laskettuna mainitussa ajankohdassa tar-
kemmin määritellyistä tapahtumista (esimerkik-
si määräysvallan hankkiminen). Mainitun mää-
räajan noudattamatta jättämistä ei ole sanktioitu
millään tavoin. Kilpailuviraston velvollisuudek-
si on säädetty tutkia ilmoitus välittömästi. Ensi-
vaiheessa Kilpailuvirasto ratkaisee, onko asias-
sa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Mikäli Kilpai-
luvirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryh-
tymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vas-
taantottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen
hyväksytyksi. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoi-
tus on olennaisen puutteellinen. Tämän jälkeen
Kilpailuviraston on asetettava ehdot tai tehtävä
ehdotus yrityskaupan kieltämisestä kolmen kuu-
kauden kuluessa siitä, kun päätös jatkoselvityk-
seen ryhtymisestä tehtiin. Muussa tapauksessa
yrityskauppa katsotaan hyväksytyksi.

Valiokunta katsoo, että kilpailurajoituslain
mukaiset määräajat eivät ole ehdotettuun säänte-
lyyn verrattuna ongelmallisia. Oikeuskäytännös-
sä ei ole aikaisemminkaan hyväksytty tulkinto-
ja, joiden mukaan viranomaisen omasta toimin-
nasta aiheutuva jonkun asian käsittelyn vireille-
tulon viivästyminen saattaisi johtaa vireillepa-
nijan kannalta kielteisiin seuraamuksiin.

Lisäksi valiokunta toteaa 18 §:n 1 momentin
osalta, että "käsittely" tarkoittaa tässä yhteydes-
sä lähinnä sitä, että viesti on viranomaisen luet-
tavissa siten, että siitä pystytään hahmottamaan
jollakin tavalla asian sisältö. Asian ratkaisemi-
seksi tarpeelliset välitoimet eivät tule tässä vai-
heessa "käsiteltäviksi", vaan niistä päätetään
normaalissa järjestyksessä.

33 §. Asiointi sähköisellä henkilökortilla. Edel-
lä yleisperusteluissa varmentamistoiminnassa
noudatettavan menettelyn osalta lausuttuun ja
mietintöönsä (HaVM 2/1999 vp) viitaten hallin-
tovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 33 §:n täs-
mentämistä siten, että sähköisessä asiointissa
hyväksytään aina sähköisessä henkilökortissa

oleva henkilökorttilain (829/1999) 3 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettu varmenne.

34 §. Ulkomaisen varmenteen hyväksyminen.
Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 34 §:ssä
on kysymys direktiivin 3 artiklan 7 kohdan mu-
kaisesta sähköisen allekirjoituksen käytön julki-
sella sektorilla mahdollistavasta lisävaatimuk-
sesta. Hallituksen esitykseen sisältyvällä säänte-
lyllä pyritään helpottamaan viranomaisten työtä
niiden arvioidessa ulkomaisten varmenteiden
hyväksyttävyyttä ja erityisesti varmenteen luo-
vuttamismenettelyn asianmukaisuutta.

Varmennepolitiikkaa kuvaavan asiakirjan
osalta valiokunta toteaa, että siitä ilmenee, mil-
laisessa menettelyssä varmenne on luovutettu.
Tällöin viranomaiset voivat varmistua siitä, että
henkilön tunnistaminen on suoritettu asianmu-
kaisesti ja varmennepalvelun tarjoajan sijainti-
valtion lainsäädännön mukaisesti.

Vaatus varmennepolitiikkaa koskevan
asiakirjan saatavuudesta ei ole palveluntarjoajal-
le kohtuuton. Edellytys on helposti täytettävissä
esimerkiksi siten, että palveluntarjoaja antaa
asiakirjan asiakkaalleen varmennetta haettaessa
esimerkiksi osana sopimusehtoja. Asiakirja voi
yhtä hyvin olla varmennuspalvelujen tarjoajan
asiakkaan saatavilla sähköisessä muodossa ver-
kossa, esimerkiksi varmennepalvelun tarjoajan
kotisivulla, jos asiakasta informoidaan tästä
mahdollisuudesta vaikkapa varmennetta haet-
taessa. Velvoite on siten helposti ja vähäisin
kustannuksin täytettävissä. Hallituksen esityk-
sen mukaisen sääntelyn ei siten voida katsoa täl-
täkään osin haittaavan kansalaisille tarjottavia
rajat ylittäviä palveluja tai olevan muutoinkaan
ristiriidassa direktiivin kanssa.

Hallituksen esitykseen sisällyttömänä
seikkana valiokunta ottaa tässä yhteydessä esiin
lakiehdotuksen 7 §:n 1 momentin velvoitteiden
ulottamisen ulkomaiseen palveluntarjoajaan.
Tämä kysymys liittyy kotimaisten ja ulkomais-
ten varmennepalvelujen tarjoajien tasavertai-
seen kohteluun.

Julkista sektoria koskevien sähköisten alle-
kirjoitusten käytön lisävaatimusten on direktii-
vin 3 artiklan 7 kohdan mukaan oltava objektiiv-

visia, avoimia, suhteellisia ja syrjimättömiä, ja ne saavat liittyä vain kyseessä olevan sovelluksen erityispiirteisiin. Kyseiset vaatimukset eivät saa estää kansalaisille tarjottavia rajat ylittäviä palveluja.

Valiokunta toteaa, että menettelyvaatimukset on 7 §:ssä määritelty yleisin kriteerein, joten ne ovat objektiivisia ja avoimia. Suhteellisuusvaatimus täyttyy muun muassa siksi, että vaatimuksia voidaan sinänsä pitää aiheellisina varmenteen käyttöön julkishallinnossa liittyvien erityisten piirteiden vuoksi. Ne koskevat toisaalta kaikkia varmentajia samalla tavoin, joten niihin ei liity syrjivyyttä.

Lakiehdotuksen 7 §:n 1 momentin menettelyvaatimusten arvioinnissa saattaa ensinäkemältä vaikuttaa siltä, että menettelyvaatimukset saattavat tosiasiallisesti rajoittaa kansalaisille tarjottavia rajat ylittäviä palveluja, mikäli suomalaiset menettelyvaatimukset osoittautuvat suhteettoman vaikeasti noudatettaviksi ulkomaisen varmentajan toiminnassa. Arvioinnissa on kuitenkin täydentävästi otettava huomioon, että nämä menettelyvaatimukset vastaavat periaatteessa yleiseurooppalaista hallinnollista menettelystandardia lukuun ottamatta kielilakeja ja julkisuuslakia.

Valiokunnan käsityksen mukaan kansallisten kielilakien noudattamatta jättäminen tuskin voi olla direktiivin tarkoituksena, joten tähän erityisvaatimukseen ei näyttäisi liittyvän ongelmia. Julkisuusperiaatetta ei noudateta yleisesti Euroopassa, mutta tällä erityisvaatimuksella ei varmennetoiminnassa tulisi olemaan erityisen keskeistä merkitystä salassapitoperusteita lukuunottamatta. Ne taas ovat tältä osin suurimmaksi osaksi samansisältöiset kuin muuallakin Euroopassa.

Valiokunnan arvion mukaan direktiivin mukaiset kyseisen sovelluksen erityispiirteet liittyvät varmennetoiminnalle asetettaviin julkisen tehtävän hoitamiseen liittyviin vähimmäisvaatimuksiin.

Yhteenvedona valiokunta katsoo saamansa selvitys huomioon ottaen direktiivin 3 artiklan 7

kohdan sallivan 7 §:n vaatimusten asettamisen ulkomaiselle palveluntarjoajalle varmenteen käyttöön julkishallinnossa liittyvien erityisten piirteiden vuoksi.

Valiokunta ehdottaakin, että lakiehdotuksen 34 § hyväksytään muutettuna siten, että ulkomainen varmennus hyväksytään, jos varmentaja ja varmenne täyttävät 4—6 §:ssä säädetty edellytykset, varmenteen luovuttamismenettelyä voidaan pitää asianmukaisena ja varmentajan toiminnassaan noudattaman menettelyn voidaan katsoa vastaavan, mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään.

Valiokunta toteaa muutetussa muodossa 34 §:n "vastaavuuden" tarkoittavan yleiseurooppalaisen hallinnollisen standardin ja hallitusmuodon 16 §:n hyvän hallinnon vähimmäistakeiden täyttymistä. Näin ollen valiokunnan ehdottama muotoilu on otettu varmuuden vuoksi lakiehdotukseen edellä sallituksi todettua lievemmissä muodossa, sillä tavoitteena on sallia säännökselle tulkinta, joka osaltaan turvaa sen, että vain asianmukaisesti toimivan varmentajan antama varmenne hyväksytään hallinnossa, mutta joka ei myöskään johda ulkomaisten varmentajien markkinoille pääsyn kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen.

40 §. Hallinnollinen ohjaus ja neuvonta. Hallituksen esitykseen uudeksi Suomen perustuslaiksi antamassaan mietinnössä perustuslakivaliokunta edellyttää, että hallitus omaksuu sellaisen lainvalmistelukäytännön, jossa lakiesityksessä osoitetaan ministeriön toimivaltaisuus mainitsemalla ministeriö nimeltä (PeVM 10/1998 vp). Valiokunta ehdottaakin, että lakiin otetaan säännös, jonka mukaan valtiovarainministeriö julkaisee mahdollisimman kattavaa ja ajantasaista luetteloa 4 ja 5 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävistä hallinnossa käytettävistä varmentajista ja varmenteista sekä antaa ohjeita ja neuvoja sähköisen asioinnin edellyttämän tietohallinnon järjestämisestä. Samalla valiokunta ehdottaa, että sisäasiainministeriö antaa ohjeita ja neuvoja sähköisten asiointipalvelujen järjestämisestä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 5, 6, 22, 33, 34 ja 40 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset) .

Valiokunnan muutosehdotukset

5 §

Varmenteelta vaadittavat ominaisuudet

Varmenteen on sisällettävä:

(1—4 kohta kuten HE)

5) varmentajan sähköinen allekirjoitus (poist.) ;

(6 kohta kuten HE)

(7 kohta poist.)

(2 mom. kuten HE)

6 §

Toimintaperiaatteiden saatavillaolo ja sisältö

Varmentajan on pidettävä yleisesti saatavilla noudattamansa varmennetta ja varmentamistointiaan koskevat toimintaperiaatteet sisältävä asiakirja. *Asiakirjasta on myös ilmentävä tieto varmentajan sähköisessä allekirjoituksessa käytetystä menetelmästä ja tieto julkisen avaimen menetelmää käytettäessä siinä sovellettavasta laskumenetelmästä.*

22 §

Asian vireillepano sähköisellä asiakirjalla

(1 mom. kuten HE)

Jos asia on pantava vireille allekirjoitetulla asiakirjalla, allekirjoitukseksi hyväksytään sähköinen allekirjoitus, jos varmentaja ja varmenne täyttävät 4 ja 5 §:ssä säädetty vaatimukset.

33 §

Asiointi sähköisellä henkilökortilla

Sähköisessä asiointinnissa hyväksytään aina sähköisessä henkilökortissa oleva henkilökorttilain (829/1999) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu varmenne.

34 §

Ulkomaisen varmennuksen hyväksyminen

Ulkomainen varmennus hyväksytään , jos varmentaja ja varmenne täyttävät 4—6 §:ssä säädetty edellytykset varmenteen luovuttamismenettelyä voidaan pitää asianmukaisena ja varmentajan toiminnassaan noudattavan menettelyn voidaan katsoa vastaavan, mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään .

40 §

Hallinnollinen ohjaus ja neuvonta

Valtiovarainministeriö julkaisee mahdollisimman kattavaa ja ajantasaista luetteloa 4 ja 5 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävistä hallinnossa käytettävistä varmentajista ja varmenteista sekä antaa ohjeita ja neuvoja sähköisen asioinnin edellyttämän tietohallinnon järjestämisestä . Sisäasiainministeriö antaa ohjeita ja neuvoja sähköisten asiointipalvelujen järjestämisestä.

(2 mom. kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että mikäli sähköisiä alle-*

kirjoituksia koskevista yhteisön puitteista hyväksytyn direktiivin kansallisesta implementoinnista johtuu tarve muuttaa sähköistä asiointia hallinnosta koskevia säännöksiä, eduskunnalle annetaan erillinen hallituksen esitys laiksi sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain muuttamisesta.

2. *Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että eduskunnalle annetaan erillisen valmistelun pohjalta lakiehdotus, joka koskee julkisella sektorilla toimivien varmennepalvelujen tarjoajien akkreditointi- ja valvontajärjestelmän luomista nyt esillä olevaa lainsäädäntöä tehokkaampana ja tarkemmin säänneltynä.*

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Pertti Turtiainen /vas
jäs. Rainer Erlund /erl
Rakel Hiltunen /sd
Ulla Juurola /sd
Esko Kurvinen /kok
Kirsi Ojansuu /vihr

Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Pekka Ravi /kok
Petri Salo /kok
Arto Seppälä /sd
Kari Urpilainen /sd
Jari Vilén /kok.